

Ängstugans förskola Läsår 2023-2024

**PLAN MOT DISKRIMINERING,
TRAKASSERIER, SEXUELLA TRAKASSERIER
OCH KRÄNKANDE BEHANDLING**

Innehållsförteckning

Grunduppgifter.....	3
Syfte.....	3
Bakgrund.....	3
Skollagen	4
Diskrimineringslagen	4
Definitioner.....	5
Vad är diskriminering?	5
Olika former av diskriminering	5
Diskrimineringsgrunderna.....	6
Vad innebär kränkande behandling?.....	7
Enhetens rutiner för arbetet med planen	8
Redogörelse för enhetens uppföljning av föregående års plan.....	8
Främjande arbete	10
Förebyggande arbete.....	11
Kartläggning av risker	11
Analys av orsaker	12
Sätta mål och besluta om åtgärder	13
Följa upp och utvärdera.....	17
Rutiner för akuta händelser	20
Barn upplever sig utsatt av annat barn	21
Barn upplever sig utsatt av personal.....	21
Dokumentation av anmälan och utredning.....	22
Anmälan via Trygghetswebben	22

Grunduppgifter

Den här planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling gäller för Ängstugans förskola.

Det är förskolans biträdande rektor som har det övergripande ansvaret för planen, som reviderades den 20230613 och gäller i ett år.

Förskolan Ängstugans arbete med likabehandling genomförs i enlighet med bestämmelser i Skollagen och Diskrimineringslagen och i samverkan med all förskolans personal. Alla barn som deltar i verksamheten involveras i upprättande och uppföljning och barnens vårdnadshavare/föräldrar görs delaktiga.

Vår plan finns alltid tillgänglig på förskolan. Planen hänger på varje avdelnings entré samt på förskolans webbsida.

Arbetet med planen genomförs löpande under året, med särskilda avstämningspunkter i april månad och oktober månad.

En uppföljning och utvärdering av årets planerade insatser genomförs vid ett tillfälle.

Syfte

Förskolans plan mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är ett viktigt verktyg för att planera och genomföra likabehandlingsarbetet på ett strukturerat och systematiskt sätt. Arbetet med att ta fram planen är också ett sätt att förankra likabehandlingsarbetet och säkerställa att alla som berörs, såväl barn som vuxna, involveras och har möjlighet att få komma till tals.

Planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling ska fungera som stöd när förskolan arbetar för att främja barnens lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga diskriminering, olika former av trakasserier och kränkande behandling. Planen tydliggör att förskolans likabehandlingsarbete måste vara konkret för att fungera, det räcker inte med visioner och högt uppsatta mål utan det måste också finnas tydlighet kring hur varje enhet ska arbeta för att nå målen.

Alla i verksamheten behöver vara insatta i likabehandlingsarbetet - det bästa sättet att förankra planen är genom delaktighet.

Bakgrund

Förskolans läroplan (Lpfö 18) beskriver förskolans värdegrund och uppdrag och innehåller mål och riktlinjer för arbetet. Utbildningen i förskolan ska

förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I enlighet med förskolans läroplan har förskolan i uppdrag att spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen, som i och med lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter gäller som svensk lag. Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.

Alla som arbetar i förskolan ska främja alla människors lika värde. Inget barn i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling.

Skollagen

Bestämmelser om förskolans skyldighet att arbeta för att motverka kränkande behandling finns i Skollagens (2010:800) kapitel 6. Här framgår också att det är absolut förbjudet för huvudman eller personal att i samband med verksamheten utsätta ett barn för kränkande behandling.

Skollagen ställer krav på förskolans huvudman att se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Arbetet mot kränkande behandling ska dokumenteras i en årlig plan.

Förskolans plan ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Det ska också finnas en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som förskolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.

Att förskolans plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen i den verksamhet som planen gäller för följer av en särskild förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen

Av Diskrimineringslagen (2008:567) framgår att det är absolut förbjudet för den som arbetar inom utbildningsverksamhet att göra sig skyldig till diskriminering av ett barn eller en elev i samband med denna verksamhet.

Förskolans huvudman ska ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier i samband med verksamheten. Riktlinjerna och rutinerna ska följas upp och utvärderas.

I diskrimineringslagen finns också krav på att förskolans huvudman ska arbeta med aktiva åtgärder, vilket handlar om att fortlöpande undersöka om det finns risker för diskriminering (direkt eller indirekt), repressalier eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

När man har identifierat risker och hinder ska man analysera orsaker till dessa och vidta skäliga förebyggande och främjande åtgärder för att avvärja dem. Arbetet ska även följas upp och utvärderas. De åtgärder man beslutar om ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

Aktuella riktlinjer, rutiner och åtgärder ska årligen dokumenteras och denna dokumentation ska också innehålla en redogörelse för hur förskolan har samverkat med barn och anställda.

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering ska dokumenteras löpande.

Definitioner

Vad är diskriminering?

Diskriminering innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder.

En beskrivning av vad varje diskrimineringsgrund går att läsa nedan under rubriken Diskrimineringsgrunderna.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av maktförhållande mellan den som utsätter och den som utsätts. Det är således personal, skolläda eller huvudmannen som kan göra sig skyldiga till diskriminering gentemot barn och elever. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk mening. Både barn och vuxna kan dock utsätta andra för det som kallas för trakasserier respektive sexuella trakasserier. Med trakasserier menar man kränkningar som har samband med någon diskrimineringsgrund. Sexuella trakasserier innebär att kränkningen ska vara av sexuell karaktär.

Olika former av diskriminering

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och detta missgynnande har samband med en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse som framstår som neutral men som i praktiken kan innebära att personer behandlas sämre än andra och detta har samband med en eller flera av diskrimineringsgrunderna. Det är inte diskriminering om man kan visa att bestämmelsen har ett berättigat syfte och används på ett sätt som är både lämpligt och nödvändigt för att uppnå detta syfte.

Bristande tillgänglighet

Med bristande tillgänglighet avses att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte har vidtagit skäliga åtgärder för tillgänglighet för att säkerställa att hen ska komma i jämförbar situation med en person som inte har samma funktionsnedsättning. Vad som bedöms vara skäliga åtgärder avgörs av förutsättningarna i det enskilda fallet.

Trakasserier

Med trakasserier menas ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Till skillnad från övriga diskrimineringsformer förutsätter inte trakasserier att det finns ett maktförhållande mellan den som utsätter och den som utsätts. Detta innebär att ett barn kan utsättas för trakasserier av såväl personal som andra barn i verksamheten.

Kränkningar kan vara fysiska (till exempel slag eller knuffar), verbala (till exempel nedsättande ord, hot eller ryktesspridning) eller psykosociala (till exempel grimaser eller utfrysning ur gemenskapen).

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett uppträdande som kränker någons värdighet och som är av sexuell karaktär. Det kan till exempel innebära att man upplever att någon tittar på en på ett oönskat och närgånget sätt, tafsar eller tar på ens kropp på ett sätt man inte vill eller kommer med olika former av kommentarer eller anspelningar som har sexuell natur.

Diskrimineringsgrunderna

Det finns sju diskrimineringsgrunder i Diskrimineringslagen. Dessa är:

Etnicitet

En persons hudfärg, nationella eller etniska ursprung. Alla människor har en eller flera etniciteter.

Religion eller annan trosuppfattning

Åskådningar såsom kristendom, islam, buddism, ateism och agnosticism.

Kön

Att någon är kvinna eller man. I Sverige fastställs vilket juridiskt kön en person tillhör när man föds och detta registreras i folkbokföringen. Man kan välja att ändra sitt juridiska kön och förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som vill ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Sexuell läggning

Med detta avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Funktionsnedsättning

Med detta menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. En funktionsnedsättning kan vara medfödd eller ha uppstått senare i livet, på grund av skada eller sjukdom.

Ålder

Med detta menas hur länge man har levt. Inom utbildningsverksamhet räknas det inte som diskriminering att särbehandla barn på grund av deras ålder, om det görs för ett berättigat syfte och används på ett sätt som är både lämpligt och nödvändigt för att uppnå detta syfte

Könsidentitet och könsuttryck

Könsidentitet är vilket kön en person identifierar sig som medan könsuttryck handlar om hur en person väljer att uttrycka sitt kön, till exempel genom kläder och kroppsspråk. Om en person missgynnas på grund av att hen har en könsidentitet eller ett könsuttryck som bryter mot de normer som finns kring kön i samhället kan det innebära diskriminering.

Vad innebär kränkande behandling?

Kränkande behandling regleras i Skollagens kapitel 6. Kränkande behandling innebär att ett barn utsätts för ett uppträdande som kränker barnets värdighet, utan att detta har något samband med en eller flera diskrimineringsgrunder.

Kränkningar kan vara fysiska (till exempel slag eller knuffar), verbala (till exempel nedsättande ord, hot eller ryktesspridning) eller psykosociala (till exempel grimaser eller utfrysning ur gemenskapen).

Enhetens rutiner för arbetet med planen

Varje år, enlighet med skollagen, följer vi upp och analyserar våra insatser kopplade till vår plan mot kränkande behandling. Planen har sin grund i vad som framkommit i föregående års kartläggning. Alla som arbetar på Ängstugans förskola är ansvariga för att göra planen till en del av förskolans målfokuserade, systematiska kvalitetsarbete med kontinuitet under hela året. Pedagogerna dokumenterar kränkningar och dessa följs sedan upp och blir en del av kartläggningen. Kränkningar som är kopplade till diskrimineringsgrunderna lämnas till biträdande rektor för förskolan.

Observationer och samtal

Vi observerar barnen, både individuellt och i grupp, observationerna genomförs både inomhus och ute. Vi genomför trygghetsvandringar och tillsammans med vårdnadshavarna görs trygghetsintervjuer med förskolans äldre barn. Genom samtal med barn och föräldrar försöker vi fånga upp händelser och situationer som av barnen upplevs som trakasserier eller kränkande behandling.

Enkät

I kommunens enkät till vårdnadshavare finns möjlighet att uttrycka åsikter kring planen, trivsel, trygghet och bemötande av det egna barnet. Det som framkommer i enkätsvaren sammanställs och analyseras för att vi ska kunna identifiera riskområden och göra insatser.

Barnhälsogrupp

På förskolan har vi en barnhälsogrupp där pedagoger, biträdande rektor samt specialpedagog från den centrala barn- och elevhälsan ingår. Syftet med denna grupp är att öka kunskaperna kring förebyggande och hälsofrämjande insatser samt dela goda exempel på dessa. Gruppen ansvarar för plan mot diskriminering och kränkande behandling samt annat som berör barnhälsa.

Januari	Februari	Mars	April	Maj	
	Central enkät till vårdnadshavare	Uppföljning av främjande, förebyggande och förhindrande insatser		Utvärdering av planens mål	
Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
	Kartläggning och observationer Varje arbetslag sätter sig in i den nya planen	Kartläggning och observationer	Trygghetsvandring görs och trygghetsenkäter går ut till VH - Värdegrundsarbetet lyfts på föräldramötet		Uppföljning och analys

Redogörelse för enhetens uppföljning av föregående årsplan

För att säkerställa att likabehandlingsarbetet genomförs systematiskt och strukturerat ska förskolan varje år utvärdera de insatser som genomfördes föregående år. Att utvärdera innebär att man granskar det man beslutat för att se dels om åtgärderna genomfördes så som det var planerat, dels hur resultatet av åtgärderna blev. Här kan man också resonera över varför resultaten av de vidtagna åtgärderna ser ut som de gör.

Förskolans pedagoger har fått information om och deltagit i arbetet med vår plan och dess innehåll på APT och studiedag. Vi har haft diskussioner om normer och värden, barn/människosyn samt diskrimineringsgrunderna i arbetslagen och i tvärgrupper. Vi har genomfört de insatser som vi har planerat för utifrån föregående årsplan (se föregående plan). Det vi ser att vi behöver arbeta vidare med är följande:

- *Rutiner vid toalettbesök. Flera barn uttrycker att de upplevs som en otrygg plats då någon kan komma in eller stänga dörren till den som befinner sig där.*
- *Uppmärksamhet och närvaro då barnen befinner sig i större sammanhang. Detta för att vi ser en ökad risk för kränkningar då.*
- *Stöd till barnen i samspel och lek för att minska risk för kränkningar och missförstånd.*
- *Utveckla metoder för att tillgodose variationer av individuella behov.*

Vi kan se en ökad risk för konflikter i större sammanhang och utmaningar i socialt samspel där vi pedagoger arbetar för att stötta barnen att hitta strategier som är stödjande. Vi kan se en ökad risk för konflikt och oro i sammanhang då rutiner förändras och ordinarie personal inte är på plats.

Under året har vi lagt stort fokus på att skapa goda relationer och gemensamma erfarenheter, i form av projekt, något som stödjer barnen i ett socialt samspel.

I föräldraenkäten framkom att vi behöver bli bättre på att:

- *Synliggöra hur vi arbetar mot kränkande behandling*
- *Synliggöra hur vi tillvaratar barnens tankar och åsikter*
- *Utveckla bemötande och informationsöverföring - i det vardagliga & via Schoolsoft*

Främjande arbete

Det främjande arbetet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde.

Det främjande arbetet ska genomsyra alla delar av verksamheten och bedrivas kontinuerligt, systematiskt och målinriktat. Främjande insatser ska gälla alla barn och riktas mot alla diskrimineringsgrunder. I samband med det främjande arbetet krävs inte att förskolan har identifierat några särskilda risker eller problem.

För att ge barnen en trygg start hos oss ser vi vårdnadshavarna som högst värdefulla och delaktiga i att introducera sitt barn till utbildningen. Alla barn och vårdnadshavare som vistas i förskolan skall känna sig välkomna.

Vi arbetar aktivt med hållbar utveckling och uppmuntrar barn att värna om relationerna vi har till varandra och vår omgivning. Vi försöker att alltid respektera varandra, ta vara på våra olikheter och se det som en tillgång. Vi ska på ett lekfullt och intressant sätt presentera vår Kompissol i barngrupperna, och göra barnen medvetna om vad solens strålar innebär. Vi strävar hela tiden efter att skapa god anknytning mellan barn och pedagog.

Vi vuxna är närvarande och tillgängliga för barnen och ger dem stöd och trygghet kontinuerligt. Vi ska agera i situationer då vi ser eller uppmärksammar att kränkningar uppstår. Vi samtalar med berörda parter, skriver incidentrapport och använder oss även av seriesamtal. Vid upprepande kränkningar skrivs en mer utförlig incidentrapport tillsammans med en handlingsplan. Vårdnadshavare informeras.

Genom trygghetsvandringar kartlägger vi våra miljöer och skriver handlingsplan utifrån resultat.

Med syfte att få information om stämning och händelser i barngruppen genomför vi regelbundet samtal med barnen, både enskilt och i grupp. Vår Kompissol finns med i vår dagliga utbildning och vi arbetar aktivt med budskapet i den.

Vi genomför intervjuer med barnen i september och sedan igen i april med syfte att se om barnet upplever en känsla av ökad trygghet och trivsel.

Vi ta hjälp och stöd av vår barnhälsogrupp och vår specialpedagog.

Vi försöker att alltid bemöta varje barn som en individ med egna behov och förutsättningar och tilltalar barnen på ett könsneutralt sätt. Alla barn ska få möjlighet vara inkluderade, känna tillhörighet erbjudas handlingsutrymme. De ska fritt kunna välja lekar och material utan att begränsas av traditionella könsmönster.

Vi ska visa intresse och nyfikenhet för olika kulturer, traditioner och språk. Som stöd i arbetet använder vi oss bland annat av Polyglutt och andra digitala verktyg.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling som respektive enhet kan identifiera i sin egen verksamhet.

Varje år kartläggs nuläget på förskolan och fjolårets insatser utvärderas. Analysen läggs sedan till grund för det förebyggande arbetet nästa år.

Kartläggning av risker

Som grund för förebyggande åtgärder ska den egna verksamheten undersökas.

Kartläggningen kan inledas på ett övergripande plan genom att enheten gör en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument för att uppmärksamma eventuella strukturella risker för diskriminering, eller andra hinder för lika rättigheter och möjligheter när det gäller de olika diskrimineringsgrunderna.

Därefter är det dags att gå vidare med kartläggningen genom att sätta fokus på olika aspekter av barnens situation på respektive enhet. I kartläggningen ska förskolan beakta alla sju diskrimineringsgrunder samt risker för kränkande behandling.

Vi har använt följande metoder vid vår kartläggning:

- *Observationer och trygghetsvandringar*
- *Intervjuer*
- *Säkerhetsronder*
- *Enkäter*

I samband med kartläggningen har vi identifierat följande risker för diskriminering eller kränkande behandling:

- *Platser på vår gård där kränkningar kan ske: Vid pallkragarna/återvinningen, bakom förrådet, bakom vindskyddet, vinbärsbuskarna på lilla gården, nere vid hörnet mot stora gården.*
- *I mellanrumsprocesser, där barnen rör sig från ett sammanhang till nästa och då riskerar att kollidera med varandra. Oftast sker det kring hallarna när barn ska gå ut respektive gå in.*
- *Flera barn upplever sig speciellt utsatta i samband med toalettbesök. Det finns risk för att kränkningar uppstår om det inte finns någon vuxen närvarande. En vuxen behöver vara nära för att säkerställa att barnen får lugn och ro i samband med toalettbesöken, inte behöva känna sig stressade av att någon ryker i dörren eller stör på annat vis. Ordinarie personal är ansvarig runt toalettbesök.*

Analys av orsaker

När kartläggningen är genomförd är det dags att analysera resultatet för att hitta orsaker till de risker som identifierats i verksamheten.

I vår analys av de risker vi identifierat har vi kommit fram till att riskerna beror på följande orsaker:

Identifierad risk:

1. Kränkningar på gården

Orsaker

- Förskolans gård är stor det finns områden som inte syns så väl.
- Pedagogerna söker sig till varandra.

Identifierad risk:

2. Mellanrumsprocesser, övergångar mellan aktiviteter och rutiner kan upplevas som otrygga och oroliga. Det gäller särskilt våra hallmiljöer.

Orsaker

- Vid förflyttningar kommer barnen nära varandra
- Otydlighet kring de sju frågorna: vad, när, var, hur, med vem, hur länge, vad händer sedan
- I övergångar finns risk för trängsel något som kan medföra missförstånd och konflikter mellan barnen.

Identifierad risk:

3. Toalettbesök

Orsaker

- Otydligt kring när det är upptaget på toaletten eller ej. Inte känt av alla barn/glöms bort hur man tar reda på om det är ledigt.
- Vi behöver se över rutiner för toalettbesök och ordinarie pedagog har ansvar för att stötta barnen.

Identifierad risk

4. Missförstånd och kränkningar i samspel och lek.

Orsaker

- Vi kan se i tillbudsrapporter och genom observationer att barn kränker varandra både verbalt och fysiskt i samspel och lek. Något som uppstår i barnens utforskande, kontaktsökande och kommunikation.

Sätta mål och besluta om åtgärder

När kartläggningen är analyserad och förskolan har tagit reda på vilka orsaker som finns bakom de risker som har identifierat är det dags att sätta upp mål för enhetens likabehandlingsarbete. Målen ska vara så tydliga att de kan följas upp och utvärderas.

Varje mål ska därefter kopplas till konkreta insatser och åtgärder som ska genomföras. De åtgärder som beslutas ska genomföras så snart som möjligt och bör tidsplaneras tydligt. I planen ska det anges vem som är ansvarig för att genomföra respektive åtgärd och hur åtgärden ska följas upp. Detta innebär att förskolan redan i samband med beslutet om åtgärder behöver planera för att avsätta nödvändiga resurser, i form av till exempel tid eller personal.

Vårt mål är att: **Alla barn ska känna trygghet på förskolans utegård**

Som förbyggande åtgärd för att komma till rätta med den risk vi identifierat planerar vi att genomföra följande insatser:

Identifierad risk: Barn har uttryckt att vissa platser på förskolans gård upplevs som otrygga.

Vad	Hur	Vem	När
Vilken åtgärd sätter vi in?	Hur ska vi göra?	Vem ansvarar?	Tidplan för insats
1. Pedagogerna behöver vara fördelade och nära barnen för att förebygga och förhindra situationer till ovanstående risk	Identifiera platser Information om dessa platser till samtliga pedagoger samt upprättande av rutiner vid samarbete mellan avdelningarna	Biträdande rektor Arbetslagledare	Vt23

Vårt mål är att: **Skapa begripliga, hanterbara och meningsfulla sammanhang**, med utgångspunkt från "Tydliggörande pedagogik" David Edfelt mm.

Som förbyggande åtgärd för att komma till rätta med den risk vi identifierat planerar vi att genomföra följande insatser:

Identifierad risk: *I övergångar finns risk för trängsel något som kan medföra missförstånd och konflikter mellan barnen, det sker främst i hallmiljöerna.*

Vad	Hur	Vem	När
Vilken åtgärd sätter vi in?	Hur ska vi göra?	Vem ansvarar?	Tidplan för insats
1. Organisera för mindre sammanhang i övergångar tex hall-situationer	Gå in i hallarna i omgångar och ge barn mer tid och plats för lärande i mellanrumsprocesser	Pedagog till respektive barngrupp	Vt23
2. Använda våra bildstöd för att skapa förståelse och överblick för situationen	Vid behov uppdatera bildstöd i hallarna. Introducera det till ny personal	Pedagog till respektive barngrupp	Vt23

Vid vår analys har vi identifierat följande orsaker till de risker som vi upptäckt i vår verksamhet:

Vårt mål är att: **Alla barn ska känna sig trygga vid toalettbesök**

Identifierad risk: Barnen upplever toalettbesök som stressande/otrygga.

Vad	Hur	Vem	När
Vilken åtgärd sätter vi in?	Hur ska vi göra?	Vem ansvarar?	Tidplan för insats
1. Genomgångar med barnen om hur de ska göra vid toalettbesök, låta dem dela sina tankar och upplevelser	Avsätta tid vid samlingar. Göra uppföljning enligt plan för att säkerställa att barnen får en mer positiv bild av toalettbesöken.	Pedagoger i resp barngrupp	Vt23
2. Ordinarie pedagog stöttar	Påtala det för vikarier och i stället ge dem andra uppgifter	Pedagog till respektive barngrupp	Vt23

Vårt mål är att: **förebygga risken för missförstånd och kränkningar i samspel och lek.**

Som förbyggande åtgärd för att komma till rätta med den risk vi identifierat planerar vi att genomföra följande insatser:

Identifierad risk: risk för missförstånd och kränkningar i samspel och lek

Vad	Hur	Vem	När
Vilken åtgärd sätter vi in?	Hur ska vi göra?	Vem ansvarar?	Tidplan för insats
1. Stötta i socialt samspel	Vara närvarande och när granska barnens lek	Pedagog till respektive barngrupp	Vt23
2. Bryta i tid	Genom att ligga steget före kan vi bryta i tid, förtydliga händelseförlopp och undvika att missförstånd uppstår	Allas ansvar	Vt23

Uppföljning

Uppföljning av insatser görs av Barnhälsogruppens representanter med stöd av förskolans övriga pedagoger, den sker i mars.

Följa upp och utvärdera juni 2023

I förskolans redovisning av planerade åtgärder ska det framgå när och hur de beslutade åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Resultatet av denna uppföljning och utvärdering ska dokumenteras.

Vad: Alla barn ska känna sig trygga på förskolans utegård. Vilken åtgärd sattes in?	Hur Hur gjorde vi?	Resultat Hur har det gått?
1. Pedagogerna har till viss del fördelat sig på gården.	Vi identifierade de otrygga platserna tillsammans med barnen genom trygghetsvandringar och pedagogers observationer. Vi informerade samtliga pedagoger om de otrygga områdena på gården. Placera sig vid de platser när det finns barn där.	Vi har identifierat platserna och behöver kontinuerligt upprätta planen genom att fördela oss på gården. Föra dialog över våra placeringar på gården dagligen.

Utvecklingsområde: Vi behöver fortsätta att påminna varandra om att vi ska cirkulera på gården, finnas nära barnen och stötta dem som behöver. Påminna barnen om de platser där de inte får vistas utan vuxen.

Vad: Mellanrumsprocesser, <i>övergångar mellan aktiviteter och rutiner kan upplevas som otrygga och oroliga. Det gäller särskilt våra hallmiljöer</i> Vilken åtgärd sattes in?	Hur Hur gjorde vi?	Resultat Hur har det gått?
1. Tydliggörande struktur för både barn och pedagoger.	Vi har arbetat fram en superstruktur för oss pedagoger för att vi ska veta vad vi ska göra under dagen.	Det har skapat en trygghet för pedagogerna vem som ska göra vad.
2. Bildstöd på det som ska hända. Samtliga pedagoger har tagit del i föreläsning om tydliggörande pedagogik och läst boken. Leklyftets uppgifter har fokuserat på att tydliggöra lärandet.	widget.online bilder på torkskåp i matrummet. Dubbla instruktioner till de barn som behöver. Vi går in/ut i hallen i omgångar för att barnen ska känna sig trygga. Pedagogerna har använt sig av bildstöd för att skapa förståelse och överblick för situationen.	Vi upplever att framför allt att hallsituationen fungerar bättre. Barnen vet vad de ska göra och i vilken ordning. De är trygga med rutinerna. Detta beror på att vi som pedagoger har blivit bättre på att tydliggöra för barnen de 7 frågorna: <i>vad, när, var, hur, med vem, hur länge, vad händer sedan?</i>

Utvecklingsområde: Bildstöd och tydliggörande är något som vi behöver upprätthålla. Se till att vi har aktuella bildstöd i miljöerna.

Vad	Hur	Resultat
<p>Vilken åtgärd sattes in?</p> <p>Alla barn ska känna sig trygga vid toabesök.</p>	Hur gjorde vi?	Hur har det gått?
1. Införa ringklocka inne på toaletten samt en skylt som påminner om att knacka på dörren innan man går in.	Vi har i samtal med barnen pratat kring vikten av att visa respekt mot varandra. Vi visar på hur rutinen kring ringklocka och skylt fungerar.	De flesta barn känner sig trygga vid toalettbesök. De som vill ha hjälp säger till. Detta visar att de känner tillit för pedagogerna.
2. Vi inför en ny rutin där ordinarie pedagog följer med och finns utanför för att stöta.	Vi samtalat kring vikten av barns integritet och att det därför ska vara en ordinarie pedagog som stöttar vid toalettbesök.	I största möjliga mån har en ordinarie pedagog följt med barnen, vi har även dialog med barnen så att vi säkerställer att det känns bra för dem.
3 Vi har infört väntstation med böcker och pussel.	Uppmärksamma barnen att de kan göra något annat medan de väntar på sin tur.	Det har minskat oron och att barnen springer runt och knuffas.

Utvecklingsområde: Att vi samtalar om vikten av barns integritet i samband med toalettbesök.

Vad : Förebygga risken för missförstånd och kränkningar i samspel och lek. Vilken åtgärd sattes in?	Hur Hur gjorde vi?	Resultat Hur har det gått?
1.Martemeo filmning, forsknings projekt det magiska ögonblicket.	Pedagoger filmas för att se sina framgångsfaktorer. De använder sig av de samt de får läxor att utveckla för att bli en stödjande pedagog.	Vi ser goda resultat då pedagoger uttrycker en fördjupad kunskap kring sin profession samt att enskilda barn visar en ökad samarbetsförmåga.
2.Tydliggöra med bilder och tecken.	Genom att förtydliga med tecken och bilder när något barn har kränkt ett annat barn eller för att sätta ord på barns känslor.	Bilder och tecken är ett bra komplement i dialogen med barnen, vi ser att det blir tydligare för dem.
3.Vi ser filmklippen i leklyftet där David Edfelt lyfter vikten av att använda positiv förstärkning och ligga steget före så vi kan bryta tid, förtydliga händelseförlopp, bidra med förslag och undvika missförstånd uppstår	Vi påminner varandra om att tänka på att ge barnen förslag och undvika att använda tillrättavisningar.	Vi ser att vid stressade situationer är risken större att pedagoger tar till tillrättavisningar.

Utvecklingsområde: Ta tillvara på den kunskap vi fått och hålla den levande. Organiserar så att det inte uppstår stressade situationer.

Rutiner för akuta händelser

All personal som arbetar i förskolan ska vara uppmärksam på om barn upplever sig utsatta för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Om personal uppfattar signaler om att barn upplever sig utsatt är de skyldiga att genast agera genom att anmäla och utreda händelsen.

Barn upplever sig utsatt av annat barn

Alla signaler om att ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier ska tas på allvar, anmälas och utredas.

1. All personal som får signaler om att ett barn upplevt sig utsatt ska skyndsamt anmäla detta till rektor. I samband med anmälan ska personalen fylla i blankett 1 - anmälan om kränkande behandling.
2. När rektor får vetskap om att ett barn upplevt sig utsatt ska hen skyndsamt anmäla detta vidare till huvudmannen. Anmälan görs genom att rektor undertecknar blankett 1 - anmälan om kränkande behandling och skickar den till registrator på Division Utbildning som delger skolchef.
3. Den personal som har fått information om att barnet upplevt sig utsatt inleder skyndsamt en utredning av händelsen och vidtar åtgärder för att förebygga och förhindra liknande händelser. Utredningen (samtal med berörda barn och vårdnadshavare) dokumenteras i blankett 2-3.
4. De åtgärder som vidtas för att komma till rätt med eventuella kränkningar/trakasserier ska följas upp. Vid uppföljning används blankett 5 och rektor fattar beslut om ärendet ska avslutas.

Barn upplever sig utsatt av personal

För personalens del finns ett absolut förbud mot att utsätta barn för kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier. Alla signaler om att ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier av personal ska tas på allvar, anmälas och utredas.

1. All personal som får signaler om att barn upplevt sig utsatt av personal ska skyndsamt anmäla detta till rektor. Om det är rektor som upplevs utsätta görs anmälan till skolchef. I samband med anmälan ska personalen fylla i blankett 1 - anmälan om kränkande behandling.
2. När rektor får signal om att ett barn upplevt sig utsatt av personal ska hen skyndsamt anmäla detta till huvudmannen. Anmälan görs genom att skicka in blankett 1 - anmälan om kränkande behandling, till DU:s registrator.
3. Rektor ska skyndsamt inleda en utredning av händelsen och vidta åtgärder för att förebygga och förhindra liknande händelser. Utredningen (samtal

med berört barn, vårdnadshavare och aktuell personal) dokumenteras i blankett 2 och 4.

4. Observera att ärende där personal upplevts utsätta alltid ska utredas av rektor. Ärende där rektor upplevs utsätta utreds av skolchef. Vid behov tar rektor/skolchef stöd av HR.
5. De åtgärder som vidtas för att komma till rätta med eventuella kränkningar/trakasserier ska följas upp. Vid uppföljning används blankett 5 och rektor fattar beslut om ärendet ska avslutas.

Dokumentation av anmälan och utredning

Division Utbildning har ett centralt framtaget underlag för den dokumentation som ska göras om ett barn upplever sig utsatt för kränkningar eller trakasserier/sexuella trakasserier.

Underlaget består av ett antal blanketter för anmälan, utredning och uppföljning av ärenden, samt ett stödmaterial i form av en vägledning till hur respektive blankett ska fyllas i och hanteras.

Blanketter och stödmaterial hittar du som personal på IN. Länken finns i ett block till höger på Division Utbildnings startsida (där man också hittar Schoolsoft, klagomålshanteringen med mera)

Anmälan via Trygghetswebben

Nyköpings kommun har ett digitalt verktyg för anmälan av kränkande behandling och trakasserier, kallat Trygghetswebben.

Trygghetswebben når man via kommunens webbsida nykoping.se.

Denna tjänst kan användas av alla privatpersoner som på något sätt har fått information om att ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier. Personal som arbetar inom Nyköpings kommun ska inte använda sig av Trygghetswebben för att anmäla ärenden, utan följer den rutin som beskrivits ovan.

När en anmälan tas emot via Trygghetswebben skickas denna till den berörda förskolan/skolan för utredning. Om ett ärende redan pågår avseende den anmälda händelsen kan uppgifterna i anmälan föras över till detta ärende. Om det inte finns något pågående ärende på förskolan ska ett ärende skyndsamt inledas. Anmälan till Trygghetswebben ersätter då blankett 1 och förskolan följer därefter sin normala rutin för att utreda, vidta åtgärder och följa upp ärendet.

Trivsel och trygghet på förskolan

Intervjuerna genomförs en gång per termin

Namn: _____

Datum: _____

Genomfört av: _____

1. Trivs du på förskolan?

Ja   Vet inte   Nej

2. Har du kompisar att vara med på förskolan?

Ja   Vet inte   Nej

3. Är du rädd någon gång på förskolan?

Ja   Vet inte   Nej

Om ja:

För vad är du rädd? _____

Var/när är du rädd? _____

4. Finns det någon att prata med om du känner dig ledsen på förskolan?

Ja   Vet inte   Nej

5. Får du hjälp av vuxna när du tycker att du behöver det?

Ja   Vet inte   Nej

Kommentarer från barnet och/eller egna reflektioner under och efter samtalet:

Miljö	Barnens röster Antal	Barnens reflektioner	Pedagogens reflektioner

Frågor att ta ställning till utifrån pedagogernas arbete med trygghet på förskolan.

- Vilken innebörd har begreppet trygghet för dig som pedagog och hur skapar du en trygg miljö för barnen som vistas i vår verksamhet?
.....
- Hur är barngruppen sammansatt?
.....
- Vad utmärker klimatet i gruppen?
.....
- Hur är arbetslagets förhållningsätt gentemot gruppen?
.....
- Hur är lekmiljön anpassad, vilket material finns tillgängligt?
.....
- Vad utmärker situationer där barnets utveckling och lärande fungerar. När, var, hur och med vilka?
.....
- Vad utmärker situationer där barnets utveckling och lärande inte fungerar? När, var, hur, vilka?
.....
- Vilka anpassningar och särskilda stöd behövs i verksamheten för att tillgodose varje enskilt barns behov?
.....
- Finns det platser som barnen upplever som otrygga?
.....
- På vilket sätt samarbetar vi med vårdnadshavare för att skapa trygghet för varje barn?
.....
- Vilka förändringar kan vi göra?
.....
- Behov av kompetenshöjning?
.....